

USTAWA
z dnia 29 sierpnia 1997 r.

o warunkach wykonywania krajowego drogowego przewozu osób

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 1997 r. Nr 141, poz. 942, Nr 158, poz. 1045; z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 86, poz. 963, Nr 91, poz. 1043., z 2000 r. Nr 12, poz. 136

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa określa warunki wykonywania krajowego zarobkowego przewozu osób pojazdami samochodowymi zarejestrowanymi w kraju oraz używania prywatnych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów do celów służbowych.

Art. 2.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) przewóz zarobkowy - działalność gospodarczą polegającą na odpłatnym przewozie osób pojazdami samochodowymi,
- 2) przewozy regularne - przewozy osób wykonywane po drogach publicznych według uzgodnionego rozkładu jazdy,
- 3) przewozy nieregularne - przewozy wykonywane w czasie i na warunkach wzajemnie uzgodnionych pomiędzy przewoźnikiem i klientem, w szczególności wycieczki zakładowe, turystyczne, przewozy pracownicze, szkolne, a także pielgrzymki, zjazdy, zloty itp.,
- 4) linia komunikacyjna - połączenie komunikacyjne na wyznaczonej drodze publicznej, po której odbywają się regularne przewozy osób oraz na której znajdują się miejsca do wsiadania i wysiadania podróżnych.

Art. 3.

Przepisów ustawy nie stosuje się do przewozu osób na potrzeby własne, za które uważa się niezarobkowe przewozy osób wykonywane przez przedsiębiorcę pomocniczo w stosunku do podstawowej działalności przedsiębiorcy pojazdami samochodowymi będącymi jego własnością lub do których posiada udokumentowane prawo do dysponowania.

Art. 4.

1. Działalność gospodarcza polegająca na wykonywaniu krajowego zarobkowego przewozu osób pojazdami samochodowymi wymaga zezwolenia, z zastrzeżeniem art. 13.
2. Udzielenie, odmowa udzielenia, cofnięcie, zmiana lub wygaśnięcie zezwolenia następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Art. 5.

1. Nie wymaga zezwolenia tymczasowe wykorzystanie pojazdów samochodowych do zarobkowego przewozu osób w przypadku klęsk żywiołowych lub zakłóceń w przewozach regularnych.
2. W przypadku zakłóceń, o których mowa w ust. 1, trwających dłużej niż 72 godziny, przedsiębiorcy posiadający zezwolenia na wykonywanie przewozów na tych liniach komunikacyjnych mogą zgłosić pisemnie organowi, który udzielił im zezwolenia, właściwemu ze względu na siedzibę (miejsce zamieszkania), rodzaj, zasięg i przewidywany okres tymczasowego wykorzystania pojazdów samochodowych należących do:
 - 1) innych przedsiębiorców posiadających zezwolenia na przewozy regularne lub nieregularne,
 - 2) innych przedsiębiorców lub osób.
3. Organ udzielający zezwolenia może wyrazić pisemną zgodę na przewozy, o których mowa w ust. 2 pkt 2, określając warunki i termin wykonywania takich przewozów.

Art. 6.

1. Zezwolenie udzielane jest na czas nie oznaczony.
2. Zezwolenie może być udzielane na czas oznaczony na żądanie ubiegającego się o zezwolenie.

Art. 7.

Wniosek o udzielenie zezwolenia powinien zawierać w szczególności:

- 1) oznaczenie przedsiębiorcy ubiegającego się o zezwolenie, jego siedzibę (miejsce zamieszkania) oraz wskazanie pełnomocników, jeżeli zostali ustanowieni,
- 2) określenie przedmiotu i obszaru wykonywanej działalności,
- 3) określenie rodzajów pojazdów, jakimi dysponuje przedsiębiorca ubiegający się o zezwolenie,
- 4) określenie czasu, na jaki zezwolenie ma być udzielone.

Art. 8.

1. Organ udzielający zezwolenia odmawia jego udzielenia w razie niespełnienia przez przedsiębiorcę warunków, o których mowa w art. 11 lub art. 15.
2. Zezwolenie może być zmienione na wniosek posiadającego zezwolenie w razie zmiany:

- 1) oznaczenia przedsiębiorcy lub
- 2) siedziby (miejsca zamieszkania) przedsiębiorcy, lub
- 3) obszaru albo przebiegu linii komunikacyjnej, lub
- 4) pojazdu lub numeru rejestracyjnego pojazdu zgłoszonego do przewozu.

Art. 9.

Przedsiębiorca, który posiada zezwolenie, jest obowiązany zgłaszać na piśmie organowi udzielającemu zezwolenia w ciągu 14 dni zmiany stanu faktycznego i prawnego odnoszące się do przedsiębiorcy i działalności gospodarczej, powstałe po udzieleniu zezwolenia, objęte danymi zawartymi we wniosku.

Rozdział 2

Krajowy zarobkowy przewóz osób pojazdami samochodowymi nie będącymi taksówkami

Art. 10.

1. Zezwolenie na krajowy zarobkowy przewóz osób pojazdami samochodowymi nie będącymi taksówkami udziela się na:
 - 1) przewozy regularne na określonych liniach komunikacyjnych obejmujących zasięgiem:
 - a) gminę,
 - b) miasto st. Warszawę - związek komunalny,
 - c) powiat lub powiaty sąsiadujące z powiatem właściwym dla siedziby (miejsca zamieszkania) przedsiębiorcy,
 - d) województwo lub kilka województw,
 - 2) przewozy nieregularne na określonym obszarze obejmujące zasięgiem:
 - a) gminę,
 - b) miasto st. Warszawę - związek komunalny,
 - c) powiat lub powiaty sąsiadujące z powiatem właściwym dla siedziby (miejsca zamieszkania) przedsiębiorcy,
 - d) województwo, kilka województw lub cały kraj.
2. Organem właściwym do udzielania, odmowy udzielania, cofnięcia, zmiany lub stwierdzenia wygaśnięcia zezwolenia jest właściwy dla siedziby (miejsca zamieszkania) przedsiębiorcy:
 - 1) wójt, burmistrz lub prezydent miasta w zakresie określonym w ust. 1 pkt 1 lit. a) i pkt 2 lit. a),
 - 2) Prezydent m. st. Warszawy w zakresie określonym w ust. 1 pkt 1 lit. b) i pkt 2 lit. b),
 - 3) starosta w zakresie określonym w ust. 1 pkt 1 lit. c) i pkt 2 lit. c),
 - 4) marszałek województwa w zakresie określonym w ust. 1 pkt 1 lit. d) i pkt 2 lit. d).
3. Udzielenie zezwolenia na prowadzenie regularnych przewozów osób na określonej linii komunikacyjnej obejmującej zasięgiem powiaty lub województwa są-

siadujące, wymaga uzgodnienia z właściwymi ze względu na obszar prowadzenia przewozów, starostami lub marszałkami województw.

4. Udzielenie zezwolenia na prowadzenie przewozów nieregularnych nie uprawnia do zabierania pasażerów z dworców i z przystanków autobusowych.

Art. 11.

1. Zezwolenia udziela się, jeżeli:

- 1) przedsiębiorca wykazał prawo do dysponowania pojazdem samochodowym, który odpowiada warunkom technicznym wymagany przepisami ruchu drogowego,
- 2) co najmniej jeden z właścicieli przedsiębiorstwa, a w przypadku osoby prawnej jeden z członków organu zarządzającego, posiada udokumentowane odpowiednie kwalifikacje zawodowe, za które uważa się:
 - a) ukończenie szkoły wyższej o kierunku ekonomicznym, technicznym lub prawniczym albo
 - a¹) świadectwo potwierdzające zdanie egzaminu z zakresu wykonywania krajowego zarobkowego przewozu osób pojazdami samochodowymi, albo
 - b) sprawowanie funkcji kierowniczej w przedsiębiorstwie transportowym lub funkcji członka zarządu w spółce zajmującej się działalnością transportową co najmniej przez jeden rok, albo
 - c) posiada udokumentowaną, co najmniej trzyletnią praktykę w zakresie wykonywania zarobkowego przewozu osób odpowiednimi pojazdami samochodowymi,

[3) właściciel przedsiębiorstwa, a w przypadku osoby prawnej członkowie organu zarządzającego nie byli karani za przestępstwa karne skarbowe, przeciwko bezpieczeństwu w ruchu lądowym, przeciwko zdrowiu i życiu oraz przeciwko mieniu lub dokumentom,]

- 4) przedsiębiorca posiada zabezpieczenie w postaci pieniężnej lub rzeczowej w wysokości równej co najmniej 3 000 ECU na pojazd lub 150 ECU na jedno miejsce siedzące albo posiada inne odpowiednie zabezpieczenie majątkowe na okres posiadania zezwolenia.

[2. Kierowcy zatrudnieni przez przedsiębiorcę muszą spełniać warunki określone w ust. 1 pkt 3 oraz inne określone w odrębnych przepisach.]

3. Przedsiębiorca ubiegający się o zezwolenie na przewozy regularne jest obowiązany przedłożyć organowi udzielającemu zezwolenia:

- 1) projekt rozkładu jazdy uzgodniony na zasadach określonych w przepisach prawa przewozowego,
- 2) ustalone z właścicielami przystanków i dworców zasady korzystania z tych obiektów.

4. Opłaty za korzystanie z przystanków i dworców powinny być ustalane dla przewoźników na równoprawnych warunkach.

5. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej określi, w drodze rozporządzenia, dokumenty niezbędne do udzielenia zezwolenia oraz treść i wzór zezwolenia na

ad. art. 11 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 - wyrok TK - Dz.U. 1999 r. Nr 86, poz. 963

wykonanie krajowego zarobkowego przewozu osób pojazdami samochodowymi nie będącymi taksówkami.

6. Minister właściwy do spraw transportu, po zasięgnięciu opinii organizacji zrzeszających krajowych drogowych przewoźników pasażerskich o zasięgu ogólnopolskim, określi, w drodze rozporządzenia, programy szkolenia, jednostki uprawnione do szkolenia i egzaminowania, wysokość opłat za szkolenie i egzaminowanie oraz wzór świadectwa, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 lit. a.¹⁾.

Art. 12.

1. Zezwolenie cofa się, jeżeli przedsiębiorca:

- 1) przestał spełniać warunki wymagane do jego uzyskania lub
- 2) przekracza uprawnienia lub nie dopełnia warunków określonych w zezwoleniu, lub
- 3) nie wykonuje przewozów regularnych przez okres dłuższy niż 3 miesiące na skutek okoliczności leżących po jego stronie, lub
- 4) rażąco narusza przepisy prawa pracy, a w szczególności przepisy o czasie pracy kierowców, lub
- 5) wykonuje przewozy nieregularne niezgodnie z art. 10 ust. 4,
- 6) narusza przepisy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

2. Zezwolenie można cofnąć, jeżeli przedsiębiorca:

- 1) nie rozpoczął przewozów regularnych w terminie jednego miesiąca od daty określonej w zezwoleniu na skutek okoliczności leżących po jego stronie lub
- 2) prowadzi działalność przewozową niezgodnie z uzgodnionym rozkładem jazdy, lub
- 3) narusza przepisy ustawy albo przepisy prawa przewozowego, lub
- 4) nie usunie w wyznaczonym terminie uchybień stwierdzonych podczas kontroli, o której mowa w art. 19.

3. Zezwolenie wygasa w razie:

- 1) zrzeczenia się zezwolenia,
- 2) upływu okresu, na który zezwolenie zostało udzielone,
- 3) likwidacji przedsiębiorcy, któremu zezwolenie zostało udzielone.

Art. 12a.

1. Organy, o których mowa w art. 10 ust. 2, mogą na wniosek przedsiębiorcy przenieść uprawnienia wynikające z zezwolenia w razie:

- 1) śmierci osoby fizycznej posiadającej zezwolenie i wstąpienia na jej miejsce spadkobiercy, w tym również osoby fizycznej będącej współnikiem spółki cywilnej, spółki jawnej lub spółki komandytowej,
- 2) połączenia, podziału lub przekształcenia, zgodnie z odrębnymi przepisami, przedsiębiorcy posiadającego zezwolenie,
- 3) przejęcia w całości lub w części działalności w zakresie krajowego zarobkowego przewozu osób przez innego przedsiębiorcę.

2. Nie można przenosić uprawnień wynikających z zezwolenia poza przypadkami wymienionymi w ust.1.

3. Zezwolenia nie można odstępować osobom trzecim.
4. Przedsiębiorca przejmujący uprawnienia wynikające z zezwolenia w przypadkach, o których mowa w ust. 1, jest obowiązany spełnić warunki określone w art. 11 ust. 1-3.
5. Zezwolenie zmienia się, na wniosek przedsiębiorcy, w razie:
 - 3) przeniesienia uprawnień wynikających z zezwolenia na podstawie ust. 1.

Art. 12b.

1. Przewoźnik wykonujący przewozy zbiorowe osób uwzględnia uprawnienia pasażerów do bezpłatnych lub ulgowych przejazdów, jeżeli podmiot je ustanawiający uzgodni z nim, w drodze umowy, warunki zwrotu kosztów ich stosowania.
2. Przepis ust. 1 nie dotyczy uprawnień do bezpłatnych lub ulgowych przejazdów ustanowionych w drodze ustawy. Ustawa określi organ zobowiązany do zwrotu przewoźnikowi kosztów stosowania tych uprawnień oraz tryb przekazywania środków przewoźnikowi.

pkt 1 i 2 w ust. 5 w art. 12a skreślone

Rozdział 3

Zarobkowy przewóz osób taksówkami

Art. 13.

1. Właściwe rady gmin i Rada miasta st. Warszawy mogą wprowadzić wymóg uzyskania zezwolenia na zarobkowy przewóz osób taksówką.
2. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, udziela się na pojazd i na obszar:
 - 1) gminy,
 - 2) gmin sąsiadujących, po uprzednim zawarciu porozumienia wszystkich gmin mieszczących się na terenie tego obszaru,
 - 3) miasta st. Warszawy - związku komunalnego.

Art. 14.

1. Organem właściwym do udzielenia, odmowy udzielenia, cofnięcia, zmiany i wygaśnięcia zezwolenia jest:
 - 1) wójt, burmistrz lub prezydent miasta - na obszar, o którym mowa w art. 13 ust. 3 pkt 1,
 - 2) wójt, burmistrz lub prezydent miasta właściwy dla siedziby lub miejsca zamieszkania przedsiębiorcy - na obszar, o którym mowa w art. 13 ust. 3 pkt 2,
 - 3) Prezydent m. st. Warszawy - na obszar, o którym mowa w art. 13 ust. 3 pkt 3.
2. Dopuszcza się wykonywanie przewozu z obszaru określonego w zezwoleniu poza ten obszar, lecz bez prawa świadczenia usług przewozowych poza obszarem określonym w zezwoleniu, z wyjątkiem przewozu wykonywanego w drodze powrotnej.

Art. 15.

Zezwolenia udziela się, jeżeli:

[1) właściciel przedsiębiorstwa, a w przypadku osoby prawnej członkowie organu zarządzającego oraz zatrudnieni kierowcy nie byli karani za przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w ruchu lądowym, przeciwko zdrowiu i życiu oraz przeciwko mieniu lub dokumentom,]

2) przedsiębiorca osobiście wykonujący przewozy oraz zatrudnieni kierowcy:

[a) nie pozostają w innym stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy,]

b) spełniają warunki określone w odrębnych przepisach.

Art. 16.

1. Zezwolenie cofa się, jeżeli przedsiębiorca:

- 1) przestał spełniać warunki wymagane do jego uzyskania lub
- 2) samowolnie zmienia wskazania urządzeń pomiarowo-kontrolnych zainstalowanych w taksówce, lub
- 3) przekracza uprawnienia, lub nie dopełnia warunków określonych w zezwoleniu, lub
- 4) narusza przepisy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

2. Zezwolenie można cofnąć, jeżeli przedsiębiorca:

- 1) nie wykonuje przewozów przez okres dłuższy niż 3 miesiące na skutek okoliczności leżących po jego stronie lub
- 2) narusza przepisy ustawy albo przepisy prawa przewozowego, w tym przepisy porządkowe związane z przewozem osób i bagażu taksówkami, lub
- 3) narusza przepisy o cenach urzędowych za usługi przewozowe, lub
- 4) narusza przepisy o czasie pracy kierowców, lub
- 5) nie usunie w wyznaczonym terminie uchybień stwierdzonych podczas kontroli, o której mowa w art. 19.

3. Zezwolenie wygasa w razie:

- 1) zrzeczenia się zezwolenia,
- 2) upływu okresu, na który zezwolenie zostało udzielone,
- 3) likwidacji przedsiębiorcy, któremu zezwolenie zostało udzielone.

4. W przypadku cofnięcia zezwolenia nie może być ono ponownie udzielone wcześniej niż po upływie trzech lat od dnia, w którym decyzja o cofnięciu zezwolenia stała się ostateczna.

5. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej określi, w drodze rozporządzenia, dokumenty niezbędne do udzielenia zezwolenia oraz treść i wzór zezwolenia na wykonywanie krajowego zarobkowego przewozu osób taksówkami osobowymi.

ad. art. 15 pkt 1 i pkt 2 lit. a) - wyrok TK - Dz.U. 1999 r. Nr 86, poz. 963 i Nr 91, poz. 1043

Art. 17.

Właściwe rady gmin i rada m. st. Warszawy mogą określić na dany rok kalendarzowy limit wydawania nowych zezwoleń po zasięgnięciu opinii organizacji zrzeszających miejscowych taksówkarzy i organizacji, których statutowym celem jest ochrona praw konsumenta.

Rozdział 4

Używanie prywatnych samochodów osobowych, motocykli i motorowerów do celów służbowych

Art. 18.

1. Do celów służbowych na podstawie umów cywilnoprawnych mogą być używane samochody osobowe, motocykle i motorowery nie będące własnością pracodawców, a używane dla potrzeb ich działalności.
2. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej w porozumieniu z Ministrem Finansów określi, w drodze rozporządzenia, warunki ustalania i zasady zwrotu kosztów używania pojazdów, o których mowa w ust. 1, do celów służbowych.

Rozdział 5

Kontrola

Art. 19.

1. Organ udzielający zezwolenia jest uprawniony do kontroli działalności gospodarczej posiadacza zezwolenia w zakresie:
 - 1) zgodności prowadzonej działalności z warunkami zezwolenia,
 - 2) przestrzegania warunków wykonywania działalności gospodarczej, o których mowa w art. 11 i 15.
2. Postępowanie kontrolne wszczyna się na podstawie upoważnienia wydanego przez organ udzielający zezwolenia.
3. Osoby upoważnione przez organ udzielający zezwolenia do dokonywania kontroli są uprawnione w szczególności do:
 - 1) wstępu do pojazdu, na teren nieruchomości, obiektu, lokalu lub ich części, gdzie jest prowadzona działalność gospodarcza, w takich dniach i godzinach, w jakich jest prowadzona lub powinna być prowadzona ta działalność,
 - 2) żądania pisemnych lub ustnych wyjaśnień, okazania dokumentów lub innych nośników informacji oraz udostępnienia danych mających związek z przedmiotem kontroli.
4. Czynności kontrolnych w przypadkach, o których mowa w ust. 3, dokonuje się w obecności kontrolowanego, osoby zastępującej kontrolowanego lub przez niego zatrudnionej, a w razie nieobecności tych osób - w obecności przywołanego świadka.
5. Organ udzielający zezwolenia może powierzyć dokonanie kontroli, o której mowa w ust. 1, innemu organowi państwowemu wyspecjalizowanemu w kontroli danego rodzaju działalności.
6. Organ udzielający zezwolenia może wezwać przedsiębiorcę do usunięcia stwierdzonych uchybień w wyznaczonym terminie.

Art. 20.

Organ udzielający zezwolenia może zobowiązać posiadacza zezwolenia do przedstawienia w wyznaczonym terminie określonych informacji, danych liczbowych i

dokumentów potwierdzających, że spełnia on warunki prowadzenia działalności gospodarczej w zakresie zarobkowego przewozu osób, określone w ustawie oraz w zezwoleniu.

Art. 21.

1. Przedsiębiorca wykonujący krajowy zarobkowy przewóz osób jest obowiązany wyposażyć kierowcę pojazdu samochodowego w dokumenty związane z wykonywanym przewozem.
2. Kierowca pojazdu samochodowego jest obowiązany mieć przy sobie i okazywać na żądanie uprawnionego organu kontrolującego dokumenty, o których mowa w ust. 1.
3. Do kontroli kierowców pojazdów samochodowych wykonujących krajowy zarobkowy przewóz osób uprawnione są właściwe organy policji w zakresie dokumentów związanych z tym przewozem.

Rozdział 6

Oplaty

Art. 22.

1. Za udzielenie, zmianę zezwolenia lub wydanie wypisu zezwolenia pobiera się opłatę.
2. Minister Transportu i Gospodarki Morskiej w porozumieniu z Ministrem Finansów, po zasięgnięciu opinii organizacji zrzeszających krajowych drogowych przewoźników pasażerskich o zasięgu ogólnopolskim, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłat i tryb ich wnoszenia.
3. Wpływy uzyskane z opłat stanowią odpowiednio dochód organu udzielającego zezwolenia.

Rozdział 7

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 23.

W Kodeksie wykroczeń w art. 60¹ § 1 otrzymuje brzmienie:

"§1. Kto prowadzi działalność gospodarczą bez wymaganego zgłoszenia do ewidencji działalności gospodarczej lub bez wymaganej koncesji albo zezwolenia, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny."

Art. 24.

W ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo przewozowe (Dz.U. z 1995 r. Nr 119, poz. 575 oraz z 1997 r. Nr 23, poz. 117, Nr 96, poz. 591 i Nr 101, poz. 629) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 13 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

"2. Przewoźnicy, o których mowa w ust. 1, ponoszą koszty związane z ustaleniami i koordynacją rozkładów jazdy.";

2) w art. 34 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

"1) treść, sposób i terminy ogłaszania rozkładów jazdy, tryb ich uzgadniania i koordynacji w tym zakresie oraz zasady ponoszenia kosztów związanych z tą koordynacją".

Art. 25.

1. Przedsiębiorcy wykonujący zarobkowo przewozy osób na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów obowiązani są uzyskać zezwolenie na wykonywanie krajowego zarobkowego przewozu osób pojazdami samochodowymi stosownie do przepisów ustawy.
2. Przedsiębiorcy, o których mowa w ust. 1, powinni złożyć wnioski o zezwolenie nie później niż w okresie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.
3. Organ udzielający zezwolenia jest obowiązany udzielić lub odmówić udzielenia zezwolenia w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 2.
4. Przedsiębiorców prowadzących w dniu wejścia w życie ustawy działalność w zakresie zarobkowego przewozu osób pojazdami samochodowymi uważa się za podmioty posiadające odpowiednie kwalifikacje zawodowe, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 2 lit. c).

Art. 26.

Traci moc ustawa z dnia 27 listopada 1961 r. o transporcie drogowym i spedycji krajowej (Dz.U. Nr 53, poz. 297, z 1984 r. Nr 53, poz. 272, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1991 r. Nr 75, poz. 332 i z 1997 r. Nr 106, poz. 667).

Art. 27.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 1998 r.